

«3 днем народження, машино!»

29 січня вважається днем народження першого у світі автомобіля з бензиновим двигуном, оскільки саме цього дня 132 роки тому німецький інженер на прізвище Бенц отримав патент на свій винахід – триколісний автомобіль, який став прабатьком сучасних Mercedes-Benz і всієї автомобільної галузі.

Новину про появу автомобіля одна з місцевих газет у кінці XIX ст. прокоментувала приблизно так: *«Кому будуть потрібні ці автомобілі, поки в нас є коні»*. Сьогодні наведений вислів звучить щонайменше дивно.

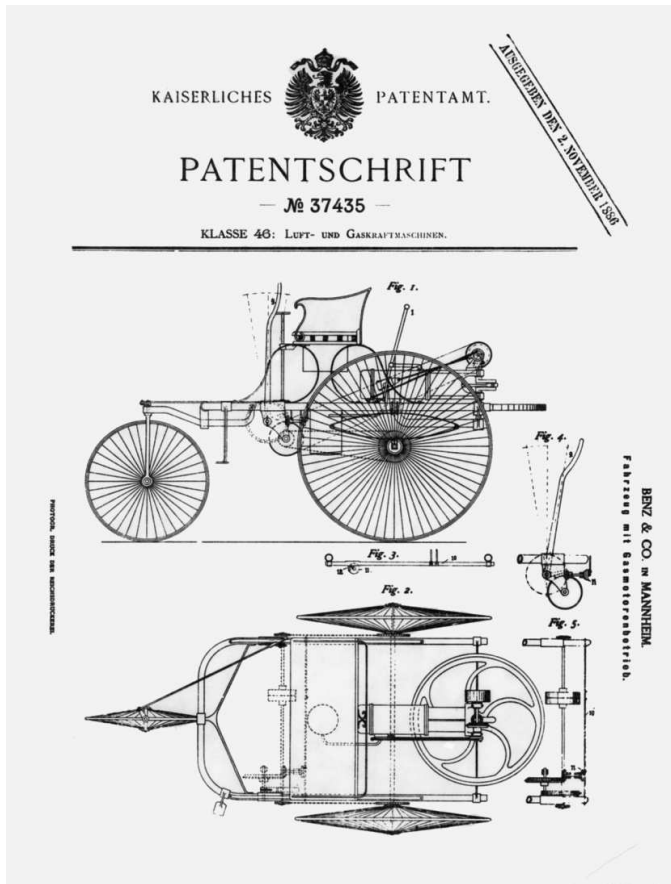

Перший автомобіль Бенца, зроблений у 1885 році, був триколісним двомісним екіпажом вагою 250 кг на високих колесах зі спицями. На нього Бенц поставив свій новий чотиритактний бензиновий мотор з водяним охолодженням потужністю 0,9 кінських сил та об'ємом 0,9 л. Максимальна потужність першої автівки сягала 400 об./хв. Циліндр

розташовувався горизонтально над віссю величезних задніх коліс і приводив їх у рух через одну ремінну й дві ланцюгові передачі. Колінчастий вал і великий маховик нічим не закривалися. Незважаючи на простоту конструкції самохідного екіпажу, Карл Бенц використав технології, що випереджали час. Наприклад, електрозапалювання, механічний привід впускного клапана і т.д. Замість керма перша машина мала румпель. Вона розвивала сміховинну за нашими мірками швидкість – 16 км/год., але на ті часи це була вельми прогресивна конструкція, розрахована на двох – водія й пасажира. Екіпаж був урочисто названий Motorwagen.

29 січня 1886 року, після того як винахід пройшов численні випробування й деякі допрацювання, Motorwagen отримав Німецький Імператорський патент № 37435 на «Транспортний засіб з двигуном, що працює на бензині».

Запатентований автомобіль уперше був представлений публіці 3 липня 1886 року на Рінгштрассе в Мангеймі. Поїздка тривала недовго: машина пододала всього 100 метрів, бо для продовження дистанції не вистачило бензину – паливного бака Бенц не передбачив. Замість нього стояла пляшка з бензином. Згодом машина була обладнана баком для пального.

Жителі Мангейма були вражені, побачивши, як рухається візок, не запряжений кінями. Триколісний екіпаж їхав самотійно. Однак новинка викликала не тільки інтерес. Жителів міста конструкція лякала й дратувала занадто гучним шумом під час пересування, глушники тоді ще не були винайдені.

У 1886 році першу «безкінну карету» критики спочатку оцінили як «безперспективну». Та Карл Бенц вірив в успіх, він поставив автомобіль під навіс і почав його вдосконалювати, ні на секунду не сумніваючись у своєму винаході.

Незабаром з'явилася модель машини під номером 2, а в 1888 році – і третя, найзнаменитіша. Прославила її дружина Бенца, Берта. Не повідомивши чоловікові про свої плани, вона 5 серпня 1888 року без відома чоловіка взяла автомобіль і в супроводі синів вирушила на ній у подорож в Пфорцгейм, щоб відвідати свою матінку. Дорога зайняла три дні; автомобілісти здолали в цілому 106 км. Дорогою вони кілька разів купували бензин в аптеках (він продавався там як засіб для чищення), лагодили гальма й приводні ремені. Кілька разів довелося долати підйоми, штовхаючи автомобіль угору (після цього Берта порадила чоловікові встановити на автомобілі коробку передач).

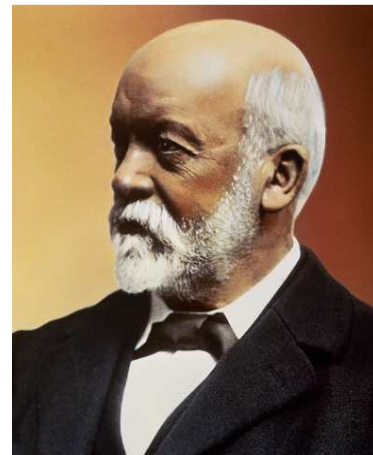
Зараз шлях, яким проїхала жінка, носить назву Меморіальної траси імені Берти Бенц. На згадку про перший довготривалий автомобільний переїзд у Німеччині кожні два роки проходить парад ретроавтомобілів. Своєрідна

рекламна кампанія, проведена Бертою Бенц, забезпечила її чоловікові славу й комерційний успіх: саме після цієї пам'ятної події справи конструктора пішли вгору. Адже поїздкою було доведено придатність транспортного засобу для повсякденного використання.

1886 рік був знаковим не тільки для Карла Бенца, але й для Готліба Даймлера, німецького інженера, конструктора та підприємця, який слідом за співвітчизником розробив чотириколісний автомобіль. Майже одночасно два талановиті німецькі інженери – Готліб Даймлер і Карл Бенц – відкрили в різних містах Німеччини свої перші майстерні, не підозрюючи про те, що відкривають тим самим історію автомобілебудування. Фірма Бенца спочатку випускала автомобілі під торговельною маркою «Бенц», додавши пізніше до назви «Mercedes» (на честь дочки директора представництва компанії у Франції Е. Желлінека).

Карл Бенц

Готліб Даймлер

Багато років Готліб Даймлер і Карл Бенц працювали паралельно, не знаючи про існування один одного, а дізнавшись про це, перетворилися на конкурентів. Кожен з них ішов своїм шляхом, суперництво стимулювало технічний прогрес і нові винаходи, а тим самим – розвиток автомобільної промисловості.

У 1926 році відбулося об'єднання фірм Бенца й Даймлера в один концерн Daimler AG, а автомобільна марка почала називатися «Мерседес-Бенц». Сьогодні концерн Daimler AG не тільки є одним з найбільших підприємств Німеччини – він належить до найвідоміших міжнародних фірм. Розширилася сфера діяльності концерну, до його складу увійшли нові учасники, а заводи та філії нині розкидані по всій земній кулі. Як би не ріс концерн, світ, як і раніше,

безпомилково впізнає його емблему – трипроменеву зірку. Її вперше зобразив ще в 1880 році на стіні свого будинку Готліб Даймлер. Автор зірки супроводжував малюнок пророкою фразою: «Зірка зійде над цим місцем і, сподіваюся, благословить усіх нас і дітей наших». Зображення торговельної марки у вигляді триконечної зірки вважається символічним – передбачає успіх «на суші, у воді та в повітрі» (компанія виготовляла, окрім автомобілів, судно- та авіаційні двигуни) та означає триєдність автомобіля «Мерседес» для водія, пасажера й механіка.

Концерн Daimler AG послідовно й активно рухає вперед розвиток автомобіля. Свою претензію на технологічне лідерство марка підкріплює дедалі новими винаходами. За час свого існування концерном було подано понад 80 тис. патентних заявок. Перший у світі автомобіль – моторизована коляска Бенца – слугує яскравим прикладом того, на які високі досягнення здатний посправжньому новаторський дух.

З 2011 року патент під номером DRP 37435 є частиною документальної спадщини програми ЮНЕСКО «Пам'ять світу», представленої, зокрема, Біблією Гутенберга, Великою хартією вольностей і «Меса сі мінор» Йоганна Себастьяна Баха.

Сьогодні перший автомобіль Бенца красується на подіумі Німецького музею в Мюнхені. До речі, у 2011 році автомобіль побував на головній автомобільній події року в Україні – на Столичному Автошоу. Стан цього експоната оцінюється як дуже добрий, на автомобілі можна навіть їздити. Щоправда, ніхто цього не робить – раритети треба берегти...

Перелік використаної літератури

1. День винаходу автомобіля// http://www.dcz.gov.ua/vol/control/uk/publish/article?art_id=13916
2. БЕНЦ и ДАЙМЛЕР – создатели автомобиля// <http://news-avtoblog.ru/history/benc-i-dajmler-sozdateli-avtomobilya-gotlib-dajmler>
3. Карл Бенц// http://automotivehistory.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=103&Itemid=147
4. Карл Бенц получает патент на первый автомобиль// <https://www.innoros.ru/calendarsobitii/karl-bents-poluchaet-patent-na-pervyi-avtomobil-0>
5. Перший у світі автомобіль приїде до Києва// <https://fakty.ictv.ua/ua/lifestyle/auto/20110905-1429481/>